

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No 37 March 2024

The issue of journal contains

Proceedings of the VII Correspondence
International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC RESEARCHES AND METHODS OF THEIR CARRYING OUT: WORLD EXPERIENCE AND DOMESTIC REALITIES

held on March 15th, 2024 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporate Management (Vienna, Austria)

 OU CI
Open Ukrainian Citation Index

Euro Science Certificate № 22564 dated 12.02.2024
UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 69 dated 05.01.2024

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **37** | March, 2024

with the proceedings of the:

VII Correspondence International
Scientific and Practical Conference

**SCIENTIFIC RESEARCHES AND
METHODS OF THEIR CARRYING
OUT: WORLD EXPERIENCE AND
DOMESTIC REALITIES**

held on March 15th, 2024 by

NGO European Scientific Platform
(Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative
Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ **37** | березень, 2024

за матеріалами:

VII Міжнародної науково-
практичної конференції

**НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
МЕТОДИКА ЇХ ПРОВЕДЕННЯ:
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА
ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ**

що проводилася 15.03.2024

ГО «Європейська наукова

платформа» (Вінниця, Україна)

ТОВ «International Centre Corporative
Management» (Відень, Австрія)

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

**International Centre
Corporative Management**

Грааль науки : міжнар. наук. журнал. –
Вінниця : ГО «Європейська наукова
платформа», 2024. – No 37. – 552 с.

*Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів,
студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання
теоретичного і прикладного характеру.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Танасійчук Альона Миколаївна,
доктор економічних наук, доцент (Україна)

Заступник головного редактора:

Ємельянов Олександр Юрійович,
доктор економічних наук, професор (Україна)

Відповідальний секретар:

Рабей Настасія Романівна (Україна)

Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); Jakhongir Shaturaev - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); Бойко Світлана Василівна - канд. екон. наук, доцент (Україна); Заднепровська Ганна Ігорівна - канд. екон. наук (Україна); Занора Володимир Олександрович - канд. екон. наук, доцент (Україна); Маркович Ірина Богданівна - канд. екон. наук, доцент (Україна); Яковенко Роман Валерійович - канд. екон. наук, доцент (Україна)

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:

Онiкiєнко Сергiй Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); Marko Timchev - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); Khatuna Tabagari - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); Михаліцька Наталія Ярославівна - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); Козьма Антон Антонович - канд. хім. наук (Україна); Купріянова Лариса Сергіївна - канд. мед. наук, доцент (Україна); Лисенко Дмитро Андрійович - канд. мед. наук, доцент (Україна); Полежаєв Юрій Григорович - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); Mukhabbat Khakimova - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); Куліченко Алла Костянтинівна - д-р. пед. наук, доцент (Україна); Фурман Тарас Юрійович - канд. пед. наук, доцент (Україна); Верескля Мар'яна Романівна - канд. пед. наук, доцент (Україна); Корбозерова Ніна Миколаївна - д-р. філол. наук, професор (Україна); Мелех Галина Богданівна - канд. філол. наук, доцент (Україна); Корнус Анатолій Олександрович - канд. геогр. наук, доцент (Україна); Фомін Андрій Володимирович - канд. іст. наук, доцент (Україна); Устінова Ірина Ігорівна - д-р. арх., професор (Україна); Воскобойнікова Юлія Василівна - д-р. мист. (Україна); Лугова Тетяна Анатоліївна - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: Зрада Соломія (Україна)

Дизайнер: Казьміна Надія (Україна)

Коректор: Дудник Григорій (Україна)

Консультант: Rachael Aparo (Австрія)

**«Грааль науки» індексується в міжнародних
реферативних та наукометричних базах даних:**
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика
України» (Національна бібліотека України імені В.І.
Вернадського НАН України); Національний репозитарій
академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open
Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite;
Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована УКРІНТЕІ (Посвідчення № 69 від
05.01.2024) та сертифікована Euro Science Certification Group
(Сертифікат № 22564 від 12.02.2024).

*За точність викладених фактів та коректність
цитування відповідальність несе автор.*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ:
KB 24638-14578ПР, від 04.11.2020

Grail of Science : inter. scientific journal. –
Vinnytsia : NGO «European Scientific Platform»,
2024. – No 37. – 552 p.

*The publication is intended for scientists, teachers, graduate students,
students, all those who seek to obtain thorough knowledge of a
theoretical and applied nature.*

EDITORIAL BOARD:

Editor-in-chief:

Alona Tanasiichuk,
D.Sc. in Economics, Associate professor (Ukraine)

Deputy editor-in-chief:

Olexandr Yemelyanov,
D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine)

Responsible secretary:

Nastasiia Rabei (Ukraine)

Raisa Kvasnytska - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); Jakhongir Shaturaev - Ph.D. in Economics, Associate professor (Republic of Uzbekistan); Svitlana Boiko - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Hanna Zadneprovskaya - Ph.D. in Economics (Ukraine); Volodymyr Zanora - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Iryna Markovych - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Roman Yakovenko - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine)

EDITORIAL CONSULTANTS:

Serhii Onikiienko - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); Khatuna Tabagari - D.Sc., Professor (Georgia); Marko Timchev - D.Sc. in Economics, Associate professor (Republic of Bulgaria); Nataliia Mykhalitska - Ph.D., Associate professor (Ukraine); Anton Kozma - Ph.D. in Chemistry (Ukraine); Larysa Kupriianova - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); Dmytro Lysenko - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); Yuriy Polyezhaev - Ph.D. in Social Communications, Associate professor (Ukraine); Mukhabbat Khakimova - D.Sc. in Pedagogy, Professor (Republic of Uzbekistan); Alla Kulichenko - D.Sc. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Taras Furman - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Vereskliya Mariana - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Nina Korbozerova - D.Sc. in Philology, Professor (Ukraine); Melekh Halyna - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); Anatolii Kornus - Ph.D. in Geography, Associate professor (Ukraine); Andrii Fomin - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); Iryna Ustinova - D.Sc. in Architecture, Professor (Ukraine); Yuliia Voskoboinikova - D.Sc. in Arts (Ukraine); Tetiana Luhova - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine)

Responsible for e-layout: Solomiia Zrada (Ukraine)

Responsible designer: Nadiia Kazmina (Ukraine)

Responsible proofreader: Hryhorii Dudnyk (Ukraine)

Consultant: Rachael Aparo (Austria)

**The journal «Grail of Science» is indexed in
international reference and scientometric databases:**
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика
України» (Національна бібліотека України імені В.І.
Вернадського НАН України); Національний репозитарій
академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open
Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite;
Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

The conference is approved by UKRISTEІ (Certificate № 69 dated
January 5th, 2024) and certified by Euro Science Certification Group
(Certificate № 22564 dated February 12th, 2024).

*The author is responsible for the accuracy of the facts
presented and the correctness of citations.*

Certificate of state registration of mass media:
KB 24638-14578ПР of 04.11.2020

© Автори статей, 2024

© ГО «Європейська наукова платформа», 2024

© LLC «International Centre Corporative Management», 2024

ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН І ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА, КОМПОНЕНТИ Павленко І.Г., Алексеева О.Р.	319
--	-----

МОЖЛИВОСТІ ФОРМАЛЬНОГО, НЕФОРМАЛЬНОГО ТА ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОРОСЛИХ МІГРАНТІВ В ІРЛАНДІЇ Білан М.В.	326
---	-----

МОТИВАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ПРОБЛЕМА Хлебнікова Т.М., Михайленко Т.В.	331
--	-----

НАУКОВА ОСВІТА У ПЛОЩИНІ STEM Прибора Н.А., Жукова Д.С., Прибора А.О.	337
---	-----

ОПТИМІЗАЦІЯ CHATGPT ДЛЯ ОСВІТНІХ ЦІЛЕЙ ЧЕРЕЗ НАЛАШТУВАННЯ СИСТЕМНИХ ІНСТРУКЦІЙ Дубовенко Ю.І., Патока В.В., Дубовенко В.Ю.	342
--	-----

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ФІЗИКИ ЗАСОБАМИ ВІДЕОАНАЛІЗУ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМИ TRACKER Сипчук Є.Ю.	359
--	-----

РЕАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Богатиренко В.А.	365
---	-----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА Верьовкіна Ж.Л., Чубук Л.А.	373
---	-----

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ Патлайчук О.В., Брюховецька І.В.	375
---	-----

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЕКТОРІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОЄКТУВАННЯ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Прокоф'єв Є.Г., Товстоган В.С.	378
--	-----

МУЗИЧНА ТЕРАПІЯ У СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ, СПРИЧИНЕНИМИ ВОЄННИМИ ДІЯМИ Ярошенко О.М.	380
--	-----

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ KEYC-ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ Вишківська В.Б., Голікова О.М.	383
--	-----

DOI 10.36074/grail-of-science.15.03.2024.058

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Патлайчук Оксана Віталіївна

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова, Україна

Брюховецька Ірина Володимирівна

кандидат хімічних наук, доцент, доцент кафедри біології та хімії

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Україна

СЕКЦІЯ XX. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

Воєнний стан, запроваджений в Україні, з одного боку, та стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, з іншого, спонукає вчених та педагогів досліджувати нові і нові можливості організації освітнього процесу з метою забезпечення належної якості освіти.

Відтак, особливої актуальності набуло змішане навчання, яке активно почало запроваджуватися в умовах пандемії COVID -19.

У наукових джерелах змішане навчання трактується як таке, що інтегрує традиційну (очну) форму навчання та дистанційне навчання, яке реалізується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

О.Коротун зауважує, що «під терміном «змішане навчання» слід розуміти цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів навчання, в якому поєднані традиційна та дистанційна моделі навчання, відбувається в аудиторії та за її межами, в синхронному та асинхронному режимах, базується на широкому використанні ІКТ» [4].

Змішане навчання – складний процес, що передбачає активну участь всіх суб'єктів освітньої системи (викладача і студентів), що дозволяє говорити про його подвійну сутність. Так, змішане навчання реалізується у двох аспектах: – особистісно значуща навчальна діяльність студента (самостійна та аудиторна); – організація цієї діяльності викладачем в електронному та традиційному форматах. Власне, використання ІКТ в умовах сучасного освітнього середовища актуалізує проблему формування умінь здійснення самостійної навчальної діяльності (навчальних умінь).

З-поміж ключових характеристик змішаного навчання увага науковців, в першу чергу, звертається на потенційну індивідуалізацію освітнього процесу (робота з електронними ресурсами здійснюється в темпі/обсязі/місці, що максимально відповідають індивідуальним освітнім потребам кожного

студента, що веде до більш усвідомленого засвоєння матеріалу та формує гнучке та доступне особистісно орієнтоване освітнє середовище), на можливість організації продуктивної взаємодії у синхронному та асинхронному режимах. А також формат змішаного навчання активізує необхідність опанування студентами навичками самонавчання, пошуку та відбору інформації у межах виконання системи завдань, що своєю чергою, окрім формування досвіду навчальної діяльності, сприяє розвиткові критичного мислення та креативності майбутніх фахівців.

Зазначені характеристики засвідчують про значний потенціал змішаного навчання щодо вирішення проблеми індивідуалізації навчання, яка лишається недостатньо розв'язаною для закладів вищої освіти.

Технологія змішаного навчання представляє новий етап у розвитку технік викладання, яка поєднує елементи самостійного контролю студентом освітнього маршруту (індивідуалізації навчання), а також інтеграцію досвіду навчання в аудиторії та он-лайн.

Ю. Мальований підкреслює, що «індивідуальна форма не вимагає наявності спільної мети діяльності; кожен її учасник працює незалежно від інших; відповідно до своїх навчальних можливостей у притаманному йому темпі» [3]. Таку позицію підтримує В.Володько. Вчений додає, що «в індивідуалізованій системі навчання враховуються і розвиваються індивідуальні особливості кожного учасника. Особливе значення і розвиток одержують такі якості: самостійність, ініціативність, дослідницький або пошуковий стиль діяльності, творчість, упевненість, культура праці тощо» [1].

Своєю чергою, Г. Локарева та Е.Бажміна, аналізуючи бачення проблеми індивідуалізації навчання С. Гончаренком та В. Володьком, зауважили, що «вчені вважали індивідуалізацію дидактичним принципом побудови системи взаємин студента й викладача в освітньому процесі, при якому «індивідуалізація як процес завжди починається з відокремлення особистості», виділення її з загалу; «на основі індивідуалізації учня (студента) розвиваються і формуються такі необхідні якості, як самостійність, ініціативність, творчість, упевненість, захоплення, дослідницький стиль діяльності, нарешті, культура пошуку і праці» [5].

Підтримуючи у цілому вище зазначені позиції науковців, Т.Годованюк додає про те, що «використання індивідуальної форми навчання привчає студентів до самоосвіти та постійного самовдосконалення; сприяє формуванню у студентів умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, поглиблювати і розширювати набуті раніше знання, створює умови для реалізації студентів як індивідуальності (відповідно до своїх вроджених і набутих здібностей і задатків)» [3]. Зауважимо, що набутий в умовах індивідуалізації навчання досвід, буде вкрай необхідним студентам-майбутнім фахівцям, оскільки професійна реальність вимагає сьогодні вміння приймати індивідуальні оригінальні рішення у нестандартних ситуаціях.

Реалізація всіх перелічених характеристик дозволяє говорити про те, що індивідуалізація навчання сприяє створенню особливого навчально-розвивального особистісно орієнтованого середовища, в якому кожен студент отримує можливість максимально розкрити свій потенціал [2]. Домінуючим

видом навчальної діяльності стає самостійна робота студента, що особливо актуально у світлі скорочення аудиторного навчального навантаження, збільшення кількості годин, що відводяться на самостійну навчальну діяльність.

Отже, індивідуалізація освітнього процесу у ЗВО в умовах змішаного навчання сприяє підвищенню його якості, забезпечуючи розвиток і саморозвиток студента як суб'єкта самоосвітньої діяльності та формуючи його готовність до саморозвитку у майбутньому.

Список використаних джерел:

- [1] Володько В. М. (2000). Індивідуалізація і диференціація навчання // В. М. Володько / Проблеми сучасної педагогічної освіти: 36. статей. Ч.1. К. 21–23.
- [2] Вишківська В., Шикиринська О. (2021). Індивідуалізація та диференціація як необхідні умови вдосконалення освітнього процесу. *Грааль науки*. Вип.10(2). 345-347.
- [3] Годованюк Т.Л. (2010). Індивідуальне навчання у вищій школі: монографія. Київ, Україна: НПУ імені Драгоманова. 160 с.
- [4] Коротун О. В. (2016). Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті*. № 3 (28).117-129.
- [5] Локарева Г. В., Бажміна Е.А. (2021). Персоналізація в освіті: управління студентами власною траєкторією навчання засобами цифрових технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 86. №6.187-207.